

מתווה מפורט פרק טו

הצעות ודגשים	דיבורי המתחיל ברש#י	תכנים מרכזיים ודגשים	פרק	נושא
<p>שמיטת כספים: המילים בפסוק ב-ג קשות. כדי לעשות בהם סדר, כדאי לאתר אותם ("שמוט, שמטה"; "משה", "נושה", "לא יגש") ולבאר אותם: "נושה" ו"בעל משה" - הוא בעל החוב העושה פעולות לגביית חובו. בתום שנת השמיטה הוא מצווה "לשמוט" את ידו העוסקת בפעילות גביית החוב, כך ש"לא-יגש את רעהו ואת אחיו" דהיינו - לא יגבה בפועל את חובו. מצווה זו נקראת:</p> <p>מצווה זו אף הדומה למצוות שמיטת הקרקעות (שגם היא נסיון גדול) היא קשה עד מאד, ומיוחדת, וכתב בספר החינוך שבאה "ללמד נפשנו במידות המעולות: מידת הנדיבות ועין טוב, ולקבוע בלבבנו הביטחון הגדול בשם ברוך הוא.."</p> <p>הלב, היד והעין בפסוקים ז-ח, וכן בפסוקים ט-י ישנם ביטויים שונים הנוגעים ללב ("לא תאמץ", "'לא ירע לבבך") ליד ("לא תקפץ", וכן הפועל הכפול "פתח תפתח" - המופיע פעמיים) ולעין ("וראה עינך"). אלו ביטויים מאד מוחשיים (לאמץ, לקפוץ, לפתוח) המורים על התמודדות מול הנטיה הטבעית. נבקש</p>	<p>פס' ד: "אפס כי לא יהיה בך אביון" השאלה - סתירה בין פסוקים, והתירוץ - האבחנה בין עושים לרצון ה' או לא; פירוש המילה אביון פס' ח: "פתח תפתח" לשון כפולה והמשמעות ההלכתית הנלמדת ממנה "כי פתח תפתח" פירוש המילה כי-אלא "והעבט תעביטנו" אפשרויות שונות לעשות צדקה - במתנה או בהלוואה</p>	<p>א-ו: שמיטת כספים - האיסור לגבות חוב משעה שעברה עליו שנת השמיטה; אזהרה חמורה מלהימנע מלהלוות לקראת שנת השמיטה חריות של כל אדם בעם ישראל כלפי העניים.</p> <p>ז-יא: מצוות צדקה ("פתח תפתח") ומצוות הלוואה ("והעבט תעביטנו" - רש"י פס' ז-ח); האזהרה מלהימנע מלהלוות לקראת השמיטה (פס' ט-י) וההבטחה לברכת ה' - "כי בגלל הדבר הזה, יברכה ה' א-להיך בכל מעשך ובכל משלח ידך".</p> <p>יב-יח: מצוות הענקה לעבד "מצאנך ומגרך ומיקרך" עם צאתו לחפשי בשנה השביעית: איתור מצוות לא תעשה "לא תשלחנו ריקם ומצוות עשה" העניק תעניק לו"; הברכה לגומלי החסד - "ויברכה ה' א-להיך בכל אשר תעשה (פס' יח)</p>	טו	מצוות ממוניות (3)

<p>מהתלמידים לאתר אותם, להמחיש אותם, ולדון במשמעות של "לב קשה", או "לב רך" והשפעתם על ההסתכלות ועל המעשים שלנו.</p> <p>הפרוזבול בימי בית שני ראה הלל הזקן שהעשירים נמנעים מלהלוות לנזקקים מחשש שכספם לא יושב והיו עוברים על האיסור המפורש בפסוק ט (נוכל לתת לתלמידים לאתר אותו) ועל כן תיקן פרוזבול, שהוא החוב נמסר לבית דין ולפיכך אין החוב מתבטל בשמיטה. השימוש בפרוזבול נפוץ בשנת שמיטה גם בימינו.</p> <p>צדקה מעלות רבות וסיפורים רבים נאמרו ביחס למצוות הצדקה, שהיא ביטוי מובהק של ויתור וחסד. גם בהיבט המעשי וההלכתי ישנם סוגים שונים של תמיכה – בצדקה ובהלוואה. המורה ירחיב לפי הענין והזמן.</p>		<p>יט-כג: מצוות הקדשת בכור בהמה טהורה</p>		
---	--	---	--	--